

Woordenlijst

Delfts Blauw: verfijnd Hollands aardewerk uit de XVIIde en XVIIIde eeuw met een blauw motief op een witte ondergrond.

Engelse tuin: van oorsprong Engels tuinontwerp dat zich verzet tegen de gestructureerde Franse tuin en dat de voorkeur geeft aan kronkelende paadjes, natuurlijke borders en een grote diversiteit aan bomen en planten. Deze tuinkunst ontwikkelde zich in Frankrijk vanaf 1770.

Initiaal: versierde hoofdletters of kapitalen.

Graaf van Toulouse: wettige zoon van Lodewijk XIV en zijn maîtresse, Madame de Montespan.

Ossendijbeen: uitstekend bot ter ondersteuning van klimplanten, dat vocht uit de muren absorbeert.

Prieeel: klein decoratief gebouwtje in Engelse tuinen dat de architecturale diversiteit illustreert (Chinese pagode, tempel, huisje met rietendak, kluzenaarswoning...)

Putto, meervoud *putti*: engeltje dat de liefde voorstelt.

Praktische informatie

Gemiddelde duur van het bezoek:

45 min. kasteel,

45 min. melkerij en huisje met rieten dak.

Bezoek met Franstalige gids.

Centre des monuments nationaux
Château de Rambouillet
78120 Rambouillet
réf. 01 34 83 00 25 - 01 34 94 28 79
fax 01 94 94 28 58
rambouillet-reservation@monuments-nationaux.fr

www.monuments-nationaux.fr

De melkerij van de Koningin

Deze werd op verzoek van Lodewijk XIV in 1786-1787 door de architect Thévenin als verrassing voor Koningin Marie-Antoinette gebouwd en was vroeger omringd door een tuin die ontworpen werd door Hubert Robert.

23 De ingang is omgeven door twee ronde gebouwen met een bakstenen verankering waarvan de architectuur doet denken aan duiventorens. In het linkerpaviljoen is een rustruimte behouden gebleven. In het rechterpaviljoen was de fabricatiemelkerij gehuisvest waar de melk werd verwerkt tot boter, room en kaas.

24 Het centrale paviljoen huisvestte de degustatiemelkerij waar de zuivelproducten geproefd werden. De met twee zuilen omgeven ingang doet denken aan een Griekse tempel.

25 De ronde hal met lichtinval van boven, heeft een caissonplafond met rozetten in de vorm van eikenbladeren en eikeltjes. De gederde witmarmeren consoles zijn rondom in de zaal te vinden, de muren zijn van zandsteen. Samen met de wit-grijze vloer vormde dit oorspronkelijk een harmonieus geheel van melktinten.

26 De frisse zaal, de tweede ruimte, verrast door een afbeelding van “Jupiter als kind die gevoed wordt door de geit van Amalthée”; de hoofdfiguur houdt zijn voeten in de waterval die uit de grot komt. Aan weerszijden worden melkpotten door waterstralen verfrist.

Een gebouw dat meerdere malen verbouwd werd

Vanaf het ereplein

In 1805 geeft Napoleon de architect Guillaume Trepsat opdracht het kasteel een opknapbeurt te geven. Aan de rechterkant is de toren met kantelen blijven staan. De linkervleugel die overging in een poortgebouw, werd afgebroken. Er wordt een nieuwe gevel gebouwd achter op het plein die geflankeerd wordt door een torentje aan de oostkant. In het midden bevindt zich de hoofdingang die gekenmerkt wordt door een monumentale deur en toegang geeft tot een trap met een dubbele leuning die de middeleeuwse trap vervangt. Het plein wordt afgesloten door een halfroond hek.

Vanuit de tuin

De westelijke vleugel die in het verlengde van de middeleeuwse toren ligt, wordt tussen 1730 en 1736 versterkt voor de graaf van Toulouse*, en voorzien van regelmatige openingen met bakstenen frontons. Het westelijke torentje wordt verplaatst naar het eind van deze vleugel om het evenwicht en de allure te behouden. De gevel die aan het grote kanaal ligt, is gebouwd in de XIXde eeuw, en biedt een heterogeen aanzicht. Aan de linkerkant worden de muuropeningen op de eerste verdieping benadrukt door klassieke frontons. Aan de rechterkant worden rond 1820 drie, in plaats van zes, grote, met een booggewelf overspannen, openingen aangebracht voor meer licht in de eetzaal. Een gebeeldhouwde kroonlijst onder de dakrand zorgt voor enige uniformiteit. De derde gevel, die tegenover het rondeel ligt, is weer anders met een tussenniveau tussen de eerste en de laatste verdieping.

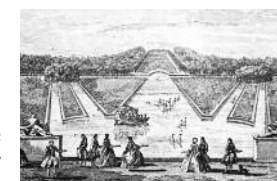
* Uitleg op de achterzijde van dit document.

Domein van Rambouillet

Lofrede van de natuur

Een landgoed midden in het bos

Jean Bernier, raadsman van koning Karel V, koopt in 1368 een kasteeltje in het bos van

Het park in de XVIIIde eeuw.

Rambouillet, dat hij ombouwt tot vesting omringd door grachten. De dikke toren is hiervan de laatste getuige. Vanaf het eind

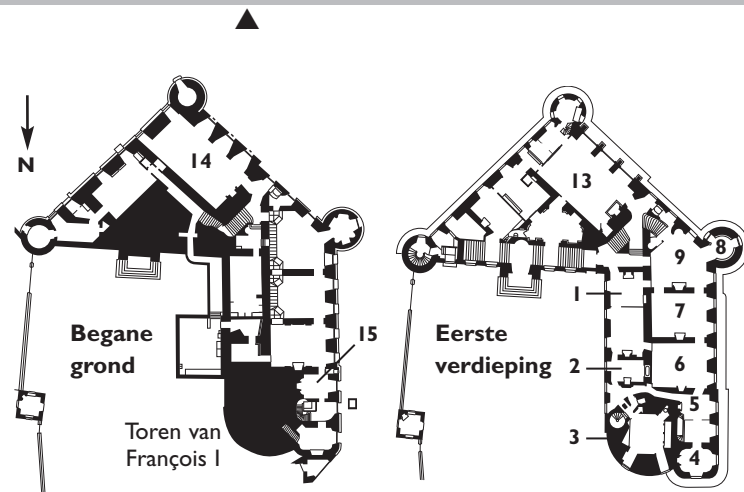
van XIVde tot het eind van de XVIIde eeuw is het slot in bezit van de familie d’Angennes en ondergaat een aantal wijzigingen. Joseph Fleuriau d’Armenonville die van 1699 tot 1706 eigenaar is, legt rond het kasteel een Franse tuin aan. Hij draagt het domein over aan de graaf van Toulouse*. Zijn zoon, de hertog van Penthièvre, legt het Engelse park aan. De jachtmogelijkheden van Rambouillet interesseren koning Lodewijk XVI, (1774-1791)**, die het in 1783 aankoopt.

De residentie van de staatshoofden

Op dit beboste landgoed laat Lodewijk XVI een pronkmelkerij bouwen voor de koningin en een experimentele schaapskooi. Rambouillet wordt vervolgens zeer gewaardeerd door Napoleon I (1804-1815). In de XXste eeuw wordt het kasteel één van de presidentiële residenties. Het landgoed is ideaal uitgerust voor het ontvangen van buitenlandse staatshoofden.

* Uitleg op de achterzijde van dit document.

** De data geven het begin en het einde van de regeerperiode aan.

Het kasteel

De vertrekken van de keizer

- 1 In de eetkamer en de slaapkamer** bracht Napoleon zijn laatste nacht door voor hij naar het eiland Elba verbannen werd.
- 2 De badkamer** werd in 1807 ontworpen en heeft nog het originele geschilderde decor. Het decoratieve repertoire is geïnspireerd op Pompeï en toont het Romeinse keizerrijk met afbeeldingen van trofeeën en zeeslagen. De veertien geschilderde medaillons tonen vergezichten in Italië en de keizerlijke verblijven. Een met griffioenen omgeven bijenkorf op de achtermuur boven het zinken bad, verwijst naar het keizerlijke embleem, de bij.
- 3 De middeleeuwse toren** is in 1345 gebouwd. In de stenen zijn twee hoge uitsparingen te zien die dienden voor het systeem van de ophaalbrug.

Het vertrek van de Assemblée is tussen 1730 en 1736 voor de graaf van Toulouse* ingericht. De kleine omvang en het geraffineerde decor van de vertrekken zijn kenmerkend voor de smaak uit de XVIIIde eeuw. De beeldhouwde lambrisering is een zeer verfijnd meesterwerk.

4 Het boudoir, dat van Marie-Antoinette zou zijn geweest, is in 1978 wit geverfd als verwijzing naar de oorspronkelijke kleur van de lambrisering. De vier toen bekende continenten worden in de hoek van het vertrek symbolisch uitgebeeld door dieren. Boven de spiegel en de ramen verwijzen beeldhouwde *putti** naar de vier elementen en in de sierrand zijn de sterrenbeelden te zien.

5 De antichambre geeft toegang tot de bibliotheek die tegenwoordig gedecoreerd is met een wandkleed van Aubusson uit de XVIIIde eeuw, "La Chasse au sanglier" (de everzwijnenjacht).

6 De grote salon heeft één van de mooiste, nog bestaande houtpanelen uit de XVIIIde eeuw. Hierop worden de vier seizoenen, het werk op het land, de muziek en de jacht uitgebeeld.

7 De Raadszaal kreeg deze naam onder president Félix Faure (1895-1899), toen Rambouillet een presidentiële residentie werd. Oorspronkelijk werd deze zaal door de graaf van Toulouse* opgedragen aan zijn vrouw Marie Victoire Sophie de Noailles, waarvan het initiaal* te zien is in de panelen en de kroonlijst. De kleden van de Gobelins die in 1791 naar een patroon van François Boucher geweven zijn, tonen Venus die uit het water komt en Psyche die op een slapende Amor neerkijkt.

8 Het oratorium (huiskapel) dat is ingericht voor de hertog van de Penthièvre, werd in 1772 gewijd.

9 De salon van de Méridien deed dienst als antichambre van het vertrek van de Assemblée, en wellicht ook als eetkamer. De aardewerken kachel uit de XVIIIde eeuw is een cadeau van de stad Reims aan president René Coty (1953-1959).

10 Op de bovenste verdieping bevinden zich de verblijven voor presidentiële gasten. De kamer die **(niet op de plattegrond)** gereserveerd is voor buitenlandse staatshoofden ligt aan het eind van de vleugel onder het dak.

11 De salon en het bureau, die gerealiseerd zijn **(niet op de plattegrond)** onder president Vincent Auriol (1947-1954), zijn ingericht door Jules Leleu.

12 De slaapkamer is in de middeleeuwse toren: **(niet op de plattegrond)** hier zou François I in 1547 gestorven zijn. In de sluitsteen zijn de wapens van de familie d'Angennes beeldhouwd. De tafel van in de was

gezet perenhout, stamt uit de tijd van Hendrik II.

13 De grote eetzaal op de eerste verdieping die in de XVIIIde eeuw de 'Koningskamer' werd genoemd, werd onder het Empire als feestzaal gebruikt. De twee kleden van de Gobelins uit 1792 beelden de "Negerin die in een hangmat wordt gedragen" en de "Indiaanse Jager" uit.

14 De marmerzaal heeft het oudste decor van het kasteel dat in 1556 voor Jacques d'Angennes werd gemaakt. De marmerplaten uit de Languedoc zijn in geometrische motieven aangebracht.

15 De badkamer van de graaf van Toulouse* werd tussen 1730 en 1736 ingericht. De Delfts blauwe* wandtegels zijn allemaal verschillend.

De formele tuin

16 De kanalen zijn in verschillende etappes aangelegd in de XVIIIde eeuw.

17 De steiger is het uitgangspunt van de perspectieven van de tuin die op basis van kanalen is vormgegeven. Deze bakenen zes eilanden af die vroeger met een boot of gondel bereikbaar waren.

18 De groep van vijf lindes is de enige getuige van de geometrische perken van de verdwenen Franse tuin die door de graaf van Toulouse* werd aangelegd.

19 De hedendaagse tuin heeft tot aan de vijver van het 'rondeau' (rondeel) dezelfde indeling als de vroegere Franse tuin. Deze restauratie werd in 1995 uitgevoerd door landschapsarchitect Jacques Sgard.

20 Het groene tapijt is een lang gazon dat parallel loopt aan het grote kanaal en is omringd door beboste percelen die aan de rechterkant de Engelse tuin afbakenen.

De Engelse tuin*

De Engelse tuin* bestaat uit 25 hectare deels heuvelig land, met weilanden, zeldzame en exotische bomen, langs een kronkelend riviertje waarover vele bruggen zijn gelegd. De tuin dankt veel van haar schoonheid aan de hertog van Penthièvre, voor wie het domein dat hij van zijn vader erfde, zijn favoriete verblijfplaats was.

21 De grot deed dienst als fundering van het Chinese paviljoen, het enige prieeltje* van het door de architect Jean-Baptiste Paindebeld voor de hertog van Penthièvre ontworpen geheel, dat verdwenen is.

22 Het schelpenhuisje met rieten dak werd in 1779 gebouwd voor de prinses van Lamballe, de schoondochter van de hertog. Met het rieten dak en de ossendijbenen*, is het een imitatie van de plattelandshuizen aan het eind van de XVIIIde eeuw. De binnendecoratie breekt met de rustieke buitenkant: het vertrek is gedecoreerd met Dorische zuilen die met een parelmoeren koepel getooid zijn. De muren zijn versierd met een buitengewoon geraffineerd schelpendecor.

* Uitleg op de achterzijde van dit document.